

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 299. — ŠTEV. 299.

NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 22, 1921. — ČETRTEK, 22. DECEMBRA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX

SLABI PRAZNIKI ZA MAJNARSKE OTROKE

UREDNIK LISTA UNITED MINE WORKERS JOURNAL PRAVI, DA TISOČ OTROK POTREBUJE OBLEK IN ŽIVIL. — PO NEKATERIH OKRAJH OČET JE ŽE CELO LETO NE DELAJO

Washington, D. C., 21. dec. — Urednik Mine Workers Journal, Charles, pravi v svojem listu, da bo splošna nezaposlenost med premogarji tekom preteklega leta prinesla otrokom premogarjev kaj slabe božične praznike. Lajti na tisoče in tisoče takih otrok bo, ki se bodo na božiči dan predudili ter izprevideli, da je Santa Claus pozabil nanje.

V premogarskih poljih West Virginije, Alabame, Texasa, Tennesseeja in celo v centralnih pennsylvanijskih poljih je na tisoče otrok, ki trpe vsled pomanjkanja primerne hrane in obleke.

Premogarji so bili nezaposleni celo tekoče leto in med njimi jih je na tisoče, ki so brez sredstev ter v strašnih stiskah.

Tekom celotnega leta niso zaslužili niti toliko, da bi pokrili z zaslužkom najbolj navadne in nujne družinske izdatke.

Ponekod dejanski stradajo, posebno v New River okraju v West Virginiji. Tam so bili premogarji skoraj celo leto brez dela. Otroci premogarjev v Alabami nimajo niti obleke, niti čevljev. Iste razmere prevladujejo tudi v gorskih premogovnih okrajih istočno od Kentuckija.

Več sto družin v Thurber, Texas, živi v štorih in vse te družine so popolnoma odvisne od jav-

ZLOMLJEN MEČ NA NOVEM DOLARJU.

Washington, D. C., 20. dec. — Novčarna v Philadelphiji je takoj pričela s kovanjem novega srebrnega dolarja, ki bo simboliziral za mirno dobo, — kot je izjavil večeraj ravnatelj Baker. Novi dolar bo stopil na mesto sedanega, s kojega kovanjem se je letos prvič zopet pričelo izdajati leta 1904.

Na gorenji strani novega srebrnega dolarja se nahaja nova glava z označbo Liberty in besedami: — "In God we trust". Na drugi strani je orel, sedeč na gorski višini in ob vznožju gore se prikazujejo žarki vzhajajočega solncea te nove dobe. Orel stoji na zlomljenem meču, ki je simbol razoroževalne konference ter na oljni vejici miru. Pod orlom stoji zapisana beseda "Peace" označba vrednosti in nad tem napis: "E pluribus unum".

Od 1. januarja naprej se bo skovalo od sedemsto do osemsto tisoč teh novih srebrnih dolarjev. Cirkulacija novega srebrnega dolarja se prične dne 28. decembra tekočega leta.

ŽRTVE MAJN.

Harrisburg, Pa., 21. decembra. Številke, katere je sestavil državni delavski department glede narč in poškodb v premogovnikih mehkega premoga v Pennsylvaniji, kažejo, da se je v teku petih let smrtno ponesrečilo 3886 ljudi. Nadaljnji 77.414 ljudi je bilo poškodovanih in med temi jih je bilo 641, ki so trajno nesposobni za vsako delo. Prvo mesto v tej žalostni kroniki zavzema okraj Allegheny.

Vesele božične praznike

želi vsem rojakom širom Združenih držav

Frank Sakser.

Splošno znana ameriška kinematografska igralka Pearl White (na desni) je sledila vzgledu svojih stanovskih tovarišic Chaplina, Fairbanka in Mary Pickford ter odšla v Evropo na kratek obisk. Glavni namen igralka je najbrže, da si od blizu ogleda pariško modo ter prinese seboj par drago cenih oblač.

BOJ RADI PISEM PREJŠNJEGA KAJZERJA

Izjave Hindenburga v njegovem pismu nasprotujejo taje njegovim prejšnjim številnim izjavam.

Berlin, Nemčija, 21. decembra. Prav do začnjenega časa je občinstvo krivdo radi postopanja prejšnjega kajzerja, ko je novembra meseca leta 1918 sramotno pobegnil na Holandsko, le v mali meri pripisovalo naraščanju Hindenburgu. V glavnem se je smatralo odgovornim za beg kajzerja generala Groenerja, sedanega železniškega ministra, generala von Plessena, osebnega pribojnika Viljema in generala Lynckerja, načelnika privatne kajzerjeve vojne pisarne.

Sedaj pa je Hindenburg s svojim lastnim nastopom prevzel nase vso tozadevno krivdo.

Najti je še vedno dosti ljudi, ki ne bodo hoteli sprejeti verzije o krivdi Hindenburga, upoštevajoč nedanost maršala napram kajzerju, Castniku, ki so lahko informirani o tem, pripovedujejo o neki zgovodi, katere je podal Hindenburg v nekem tajnem vojaškem častnem sodišču, ki se je sestalo leta 1919 v namenu, da se ugotovi, kdo je pregovoril kajzerja k begu.

Takrat je bajje Hindenburg izjavil, da ni ničesar vedel za namene kajzerja, da hoče iti še v dotični noči preko meje, da mu je kajzer obljubil, da tega ne bo storil, da pa je kljub svoji obljubi zbežal. Dobro sedno je bajje rekel Hindenburg:

— Če bi takrat vedel za to, bi se vrnil na tle pred njegov vlak in le preko mojega trupla bi se odpeljal.

V nemških monarhističnih in nacionalističnih krogih prevladuje naziranje, da je Hindenburg nastopil izključno le na svojo lastno odgovornost, ko je objavil pisma in da bi ne mogel drugače nastopiti ne da bi izpostavil prejšnjega kajzerja izgonu iz Holandske.

Pred dvema ali tremi meseci je krožila v časopisju vest o skrajno važnem političnem pismu, katero je bajje kajzer naslovil na Hin-

IMENOVANJE NADALJNIH NEMSKIH DIPLOMATOV.

Berlin, Nemčija, 21. decembra. Oficijelno je bilo objavljeno, da je nemška vlada poleg Karl Langga, pooblaščenca v Washingtonu ter Kraskeja kot generalnega konzula v New Yorku, izvedla še naslednja imenovanja:

Ziegler, generalni konzul v San Franciscu; Mund, konzul v St. Louis in Fonungelte, konzul v New Orleansu.

PETNAJST LJUDI ODVEDE 1TH.

Belfast, Irsko, 21. decembra. — Oborožene tolpe, ki operirajo v Limavady okraju Londonderryja, so dvedle večeraj petnajst ljudi iz njih domov in sicer v neki nepoznan kraj.

Člani tolpe, ki niso nosili mask, niso bili znani v dotični okolici. Oblasti ne vedo, kako naj si razlagajo to odvedenje.

Kaj pravijo rojaki o našem koledarju.

Sprejeli smo naslednje pismo:

Cenjeno upravnništvo "Glas naroda":

Tukaj vam pošiljam \$4.50 za sprejete koledarje, pošljite mi jih še šest. Letošnji koledar je izvrstno urejen in prekaša vse dosedanje; samo članek "Proti delavski spijonaži" je vreden za delavca več kot koledar stane.

Valentin Peterni, Box 172, Imperial, Pa.

USTAVNA POVELJA PROTI ČIKAŠKIM SALONERJEM.

Chicago, Ill., 21. decembra. — Medtem ko nadaljuje tukajšnja policija s svojimi pogoni na kršilce prohibicijske postave, je izdal zvezni sodnik Landis ustavna povelja proti dvanaštjim salonem in kabaretom, ki jim prepovedujejo kršenje prohibicijske postave.

Medtem ko nadaljuje tukajšnja policija s svojimi pogoni na kršilce prohibicijske postave, je izdal zvezni sodnik Landis ustavna povelja proti dvanaštjim salonem in kabaretom, ki jim prepovedujejo kršenje prohibicijske postave.

SUŠA S POMOČJO USTAVNIH POVELJ

Veseli božične praznike želi sem naročnikom, čitateljem in prijateljem

Uredništvo in upravnništvo "Glas Naroda".

SUŠA S POMOČJO USTAVNIH POVELJ

Vsak restavrat, ki je osumljen, da prodaja opojne pijače, bo dobil tako ustavno povelje.

V uradu zveznega okrajnega pravdnika izdelujejo z veliko naglieo ustavna povelja proti znanim posestnikom kabaretov in restavracij. V teh poveljih se jim bo prepovedalo točiti opojne pijače. Če bo mogoče dobiti kakega sodnika, ki bo ugodil prošnji zveznega pravdnika, bo kmalu to postopanje razširjeno na celo mesto, pozneje preko celotnega okraja. Posledica tega postopanja bi bila, da bi se izognilo s tem ustavni pravici vsakega državljanca, da procesirajo porotniki. Če bi se kljub ustavnemu povelju katerega zalotilo pri prodaji opojnih pijač, bi se ga lahko poslalo brez vsakega procesa za šestdeset ali devetdeset dni v gajbičo radi "omaloževanja sodišča". V uradu držav. pravdnika so mnenja, da bi se s tem prihranilo dosti časa. Resnični vzrok pa je ta, da ni mogoče kljub vsem naporom osušiti New Yorka in da hočejo vsled tega vladati na označeni način s pomočjo ustavnih povelj, ker so porotniki v splošnem le malo pripravljeni poznati krivim ljudem, ki so obtoženi kršenja prohibicijske postave.

Na vsak način pa so prohibicijski ravnatelj Day in drugi uradniki sklenili napraviti New York za božična praznike tako suhim kot le mogoče.

Washington, D. C., 21. dec. — V prohibicijskem uradu so označili naslednje nove in lepe načrte. Vsakega mozecega, katerega bi se spoznalo krivim nepostavne trgovine z opojnimi pijačami, naj bi se izgnalo iz dežele kot nezaželenega. — Prohibicijski agent Yellowley, ki je bil zaposlen v New Yorku, naj bi hodil s svojimi zvestimi oprodci po celi deželi kot "leteči škadron". Prohibicijski komisar Haynes se bo sam od tukaj podal v Chicago, da skrbi osebno za to, da bo mesto ob Novem letu suho kot poper. Proti pivovarjam v deželi se hoče nastopiti radi nepostavnega kuhanja pravega piva.

Washington, D. C., 21. dec. — Zakladniški tajnik Mellon je izjavil, da bi ne imel ničesar proti temu, če bi se zahtevali vojaški bonus plačalo iz davka, katerega bi se dobilo iz prodaje piva in lahkih vin, a izjava tajnika je vzbudila v obeh zbornicah "velikanske ogorčenje". Tako prohibicijski zastopniki izjavljajo, da bi pomenjalo kaj takega žaljenje inteligentnih Amerikancev". Celo pametni v kongresu ne verujejo, da bi se kedaj resno razpravljalo o takem predlogu.

IRSKA MIROVNA POGODBA

DUFFY JE PRIPOROČIL IRSKEMU REPUBL. PARLAMENTU SPREJEM POGODBE KOT EDINO PRAVIKO ZA MIR. — IZ NJEGOVEGA GOVORA JE RAZVDNO, DA VERUJE V SPREJEM POGOJEV.

Dublin, Irsko, 21. decembra. — Irski republikanski parlament je danes zjutraj zopet pričel razpravljati o irski mirovni pogodbi. George Duffy, eden izmed irskih pooblaščenec, je bil prvi govornik. Pojasnil je razloge, ki so ga napotili, da je podpisal dokument ter dostavil: Priporočil bom pogodbo, sicer ne rad, a odločno, ker ne vidim nobene drugega izhoda.

Govor Duffyja je kazal, da bo po njegovem mnenju pogodba o dobren. Rekel je, da bi bila dolžnost stvoriteljev irske ustave postaviti inozemskega kralja na precejšnjo razdaljo od irskega naroda ter dostavil:

Kralj predstavlja sam po sebi simbol upravičene jeze irskega naroda tekom celih sto petdesetih let.

Stranke v parlamentu, ki nasprotujejo pogodbi, izjavljajo, da bodo imeli večino dveh proti eni.

Večina na tej ali oni strani pa bo dejanski majhna. Tako pravi politični poročevalec nekega irskega lista, ki svira svoje čitatelje, da je položaj še vedno skrajno resen.

Arthur Griffith in njegovi pristaši v boju, da zagotove ratifikacijo pogodbe, obračajo vse svoje napore proti temu, da pojasni:

EDINI PRIVATNI LASTNIK ARMADE

London, Anglija, 21. decembra. Vojvoda iz Atholl, ki je bil ravnokar imenovan lordom Chamberlainom, je edini človek, ki je upravičen vzdržati privatno armado v angleškem cesarstvu. Kraljica Viktorija je dala leta 1845 takrat vladajočemu vojvodi dovoljenje, da sme vzdrževati tri kompanije vojakov in Atholl armada, ki obstoji sedaj, šteje tristo mož.

Ta armada nastopa v glavnem pri prireditvah na starem gradu vojvode na Škotskem, a številni člani te armade so se borili na Gallipolisu ob strani vojvode, ki je kot brigadni general poveljeval Škotskim konjenikom.

Gba so pozdravili župan, predstojnik okraja ter japonski admiral Saito, ki vodi japonske mornariške kadete na potovanju krog sveta. Tudi madama Foch je dospela, da pozdravi svojega moža.

jo ljudem, da ne bo mogoče izbirati med stališčem kot ga določa pogodba ter stališčem neodvisne irske republike. Nadalje izjavlja, da se predlaga de Valere le malo razlikujejo od pogojev sklenjene pogodbe. List Irish Independent, ki gorko podpira zagovornike ratifikacije, je izjavil danes zjutraj: Za božjo voljo vas prosimo, da sprejme Irsko bistvo in naj ne razpiplja svojih energij s tem, da razpravlja o senah.

List Freeman's Journal trdi: Vlada s privoljenjem vladnih in samodolobna narodov sta izgnili obenem z republikansko vero. Vreči Irsko zopet v vojno radi takih malenkostnih razlik je kriminalen predlog. Zdrava pamet mora prevladati.

PERSHINGOV SIN SE HOČE BORITI ČE BO TREBA.

Omaha, Neb., 21. decembra. — Ko je Mrs. Vaneoy, mati nekega veterana iz svetovne vojne v Omahi, rekla mlademu Warren Pershingu, da noče da bi vzrastle v vojaka, se je obrnil general proti njej ter rekel:

— Madama, jaz hočem, da vzraste moj deček take, da bo pripravljen boriti se za deželo, če ga bo potrebovala. Mi hočemo ustanoviti prijateljske odnose z narodi vseh dežel, a če pride vojna, moramo sprejeti poziv.

FOCH IN VIVIANI DOPELA V FRANCIJO.

Havre, Francija, 21. decembra. Maršal Foch in prejšnji ministrski predsednik Viviani, vračajoča se s svojega obiska v Združenih državah, sta dospela danes zjutraj semkaj na krovu parnika "Paris".

Gba so pozdravili župan, predstojnik okraja ter japonski admiral Saito, ki vodi japonske mornariške kadete na potovanju krog sveta. Tudi madama Foch je dospela, da pozdravi svojega moža.

Denarna izplačila v jugoslovanskih krunah, lirah in avstrijskih krunah

se potom naše banke izvršujejo po znižani ceni, zanesljivo in hitro.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpoložljiva na zbiranje pošte in izplačanje "Kr. poštne čekovni urad" in "Jadranske banke" v Ljubljani.			
300 kron	\$ 1.35	1,000 kron	\$ 4.40
400 kron	\$ 1.80	5,000 kron	\$21.50
500 kron	\$ 2.25	10,000 kron	\$42.00

Glasov narodne ministrstva za pošto in telegrafje v Jugoslaviji je sedaj mogoče kar nakazovati zneske potom pošte edinele v dinarjih; za vsako stiri kruna in izplačanje en dinar; razmerje med dinarjem in kruno ostane tava nespremenjeno.

Italija in naslednje ozemlje:

Razpoložljiva na zbiranje pošte in izplačanje "Jadranske banke" v Trstu.			
50 lir	\$ 2.80	500 lir ...	\$24.00
100 lir	\$ 5.20	1000 lir	\$48.00
300 lir	\$15.00		

Nemška Avstrija:

Razpoložljiva na zbiranje pošte in izplačanje "Austrijsche Bank" na Dunaju.	
1,000 nem.-avstr. kron \$ 0.98	10,000 nem.-avstr. kron \$ 9.80
5,000 nem.-avstr. kron \$ 3.50	50,000 nem.-avstr. kron \$25.00

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne kot nam pošiljate denar dospe v roke.

Kot generalni zastopnik "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zagotovljeno ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za vas, ki se ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je pošiljati najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

(Advertisement)

Sir Gibbs in letošnji Božič.

Sir Gibbs stavlja bežično upanje sveta v "duha Washingtona". Angleži vidijo vero v boljšo bodočnost vrnjeno milijonom, ki so bili obupani. — Velikanska izprememba v teku enega meseca.

Poroča Sir Philip Gibbs.

Svet bo deležen najboljšega Božiča izza konca svetovne vojne. Duh Božiča, ki ni nič drugega kot duh miru in bratstva med ljudmi, ne bo ovit v take črne in pošastne ironije kot v preteklem letu, ko so sedeli številni narodi sreči svojih razvalin, razočarani glede svojih voditeljev, ki so zlomili njih vero in njih upanja na boljši svet po zaključitvi vojne. Sedaj pa je bila ta vera zopet uveljavljena v možnostih človeškega napredka in zopet so visoka upanja glede napredka v naslednjem letu.

Kaj pa se je zgodilo, da je razlika pred lanskim in letošnjim Božičem tako velika?

Milijoni sre niso v dvomu glede odgovora na to vprašanje. Završila se je konferenca v Washingtonu in vsled svojega odločnega uspeha, svojega hitrega napredovanja skozi džungle težko in svoje enostavnosti metode in uspeha, je v enem mesecu obrnila celo kolo človeške usode od činičnega obupa k življensko-vážnemu optimizmu.

To so visokozvočne besede, a jaz verujem vanje odkrito in pošteno. Jaz dvomim, da spoznava ameriški narod ali moj lastni angleški narod natančno kako velika je razlika, ki obstaja med našim sedanjim duševnim izgledom in našim duševnim stanjem pred dve mi meseci ali kakšnega novega duha se je spravilo v politično življenje s tem, kar se je zgodilo v Washingtonu.

Ni le to, da se je potisnilo iz javne domišljije gotovih zlih in strašnih možnosti ko ni bila vojna med Združenimi državami in Japonsko ali tekmovalno oboroževanje na morju med Anglijo in Zdr. državami in tudi ne to, da se je hitro zmanjšalo breme oboroževalnih stroškov. To so manjša dejstva kljub njih velikanski važnosti. Jaz mislim s tem, da so manjša v svojem učinku na duševni konflikt sveta.

Se vedno je najti skale in Bog sam ve, da bo še treba prestati viharje in da je naša aboga stara ladja na številnih mestih preluknjana. Nič več pa ni prepuščena svoji negotovi poti, brez kompasa.

Povsod med ljudmi, s katerimi se sestane na kontinentu in tudi v Angliji, najdem sedaj novo prepričanje, da smo se pričeli dvigati iz svoje najhujše faze obupa, moralne degradacije, ki je sledila potresi vojne in da sta zdrava pamet in dobra volja pričeli nadvladovati nad sovraštvom in bedastostjo.

Washington je tne, ki si je sedaj pridobilo nov pomen. Dobilo je namreč moralen pomen. Ljudje govorijo o duhu Washingtona kot o kakovosti duha. To se ni zgodilo radi tega, kar se je doseglo v bodočnosti, če bo iz "duha Washingtona" še nadalje izhajal svoj upliv na zadeve cellega sveta.

Splošno se priznava, da ni mir na Irskem ločen od tega istega duha, ki je navdušil Washington in mi vsi tukaj v Angliji, ki smo privatno ali javno delali za to, da se prepreči grozota nadaljne vojne na Irskem in da se uravnata stari in grdi spor, ne zmanjšujemo velike pomoči, ki nam je prišla iz Amerike, brez koje moralnega upliva bi se nikdar ne moglo doseči tega miru.

Vem mogoče boljše kot večina ljudi, da je bilo ono ameriško javno mnenje, ki ni simpatiziralo z nasilji Sinnfeineev, ki pa si je obenem želelo prostosti Irske ter prijateljstva Anglije, direktni vzrok za prva pogajanja, katera se je otvorilo za uveljavljanje premirja na Irskem, katero premirje je napravilo konec vladi terorja ter omogočilo sklenitev miru.

Ta irski mir, če ga ne bodo uničili na pragu uveljavljanja fanatični ljudje, ki nimajo nikakega duha miru v svojih srcih, temveč le blaznost neumrljivega in neozdravljivega sovraštva, je eden najboljših darov, ki bo uspravil sedanjí Božič sijajnim v zgodovini, ne raditega, ker je beda v številnih deželah manjša, temveč raditega, ker se je izrezalo najhujše rak-rane, obstoječe iz nepotrebnih sovraštva in bedastosti, ki so vzrok naše največje bede.

Le mislite si kakšno novo vitalnost, kakšno krasno obljubo bo dalo Angliji to novo prijateljstvo z Irsko! Skozi stoletja je spor z Irsko uničeval najboljše prizadevanja Anglije na zavratem, otroven način. Ta spor je vedno pomenjal rano v našem boku. Anglija sama ni imela nikake samovlade, dokler se je zarijala irska politika kot klin v vsake volje ter so pozivali v politiki na tej ali oni strani na nasilje, vzbujajoč s tem rizike strasti.

Koliko izgubljen energije, koliko nepotrebnih in brezkoristnih govorov, koliko jada in izčrpanja se je povzročilo s to afero med dvema narodoma, ki bosta od sedaj naprej, z božjo pomočjo in novim duhom sveta korakala drug poleg drugega, ker sta si slična glede sposobnosti in temperamenta, temveč ker se razlikujeta drug od drugega v tem oziru.

Jaz verujem v bodočnost Irske sedaj, ko lahko da prosto in polno izraza svoji duši. Prepričan sem, da bodo dali njeni mladi močje, če se jih bo smotno vodilo, novega ugleda irskemu plemenu in to rdi prerodenja, ki ga je opaziti med njimi, zavesti mladega življenja in prilik kot jih ni opaziti v Angliji radi velikih izgub v vojni in radi pesimistične zavesti starosti in utrujenosti.

Čudno se zdi, cele meni, moje optimistično naziranje, da se bo do letošnjega Božiča spominjali v zgodovini kot Božiča velikih upanj. V zadnjem času sem šel namreč skozi džeze, ki ne upravičujejo takega optimizma.

Videl sem lakoto v Rusiji ter strašno opustošenje ruske civilizacije. Vrnil sem se v Nemčijo ter našel, da je izgubila nemška marka nadaljno polovico vrednosti, katero je imela kot sem odšel iz Nemčije, docim je bil nemški narod v strašnih skrbah radi finančne krize, ki mu še vedno preti z ruinom, kljub vsej industriji ter mrzlični delavnosti trgovine.

In tukaj doma, pri nas v Londonu, ni najti nobenega vzroka za neposredno uteko in odpomoč. Število nezaposlenih je pričelo zopet rasti in zopet sta dva milijona ljudi brez dela. Človek ne more iti po nobeni količini obljuden cest, ne da bi ga ustavljali nezaposleni, ki prosijo milodarov. Po glavnih cestah je najti veliko bede, strašne, umazane revščine, ki je izginila, tekem vojne, po mnemu nekaterih ljudi za vedno. Ni česti denarja za božične darove in trgovci govorijo tako obupano kot vedno o izgubi trgov in o pojemajočem eksportu.

Kako pa je mogoče, da me kljub temu navdajajo optimistična upanja, da me navdajajo optimistična, nova vera?

Kaj je vzrok tega?

To je "duh Washingtona", ki deluje v moji in v dušah številnih drugih, ki drobi ono trdo skorjo onega činičnega, reakcionarnega in zlega razpoloženja, ki je zatrlo vse idealizem in vso zdravo pamet narodov.

Celo v Rusiji je opaziti oddaljevanje od one fanatične oblike tiranstva, ki je ugenjalo svoje naške pod lepim imenom prostost. Lenin in vsi njegovi pristasi so opustili svojo idejo komunizma kot neizvedljivega vsled človeške narave ter opustili svoj narod največjih strogo. Kljub lakoti bo imel vsled tega ruski na-

BOŽIČNI DAROVI.

rod dosti poroda, da zre z večjim upanjem v bodočnost. Prepričan sem, da bo Rusija, še predno bo poteklo nadaljnje leto, zopet nazaj v družini narodov in da bo v Rusiji dosti velikih trgov za Anglijo in Ameriko, razven če bomo tako neumni, da bomo prepustili Nemčiji vso tozadevno trgovino.

Ob celi črti je opaziti, kako se drobi zaslepljenost in kako se resnične vrednosti življenja zopet pojavljajo ter zahtevajo svoje mesto, uničujoč umetne teorije. Nemčiji se bo dovolilo plačati to, kar more, ne da bi s tem uničila samo sebe in s seboj vred tudi celo Evropo. Ob istem času pa se ji ne bo smelo dovoliti, da podminira eksportno trgovino drugih narodov.

Francija, nikdar dobra v aritmetiki ter vedno bolj zaljubljena v političen argument pa ekonomski razmislek, je pričela razumevati angleško naziranje glede nemške vojne odškodnine ter videti v njem nekaj smisla, ne pa le golo izdajstvo. Briand govorec z Lloyd George-om razume to popolnoma ter obohrava smotnost angleškega naziranja, a težko mu je staviti trgovske principije na mesto političnih strasti. To je težko, a manj težko kot pa je bilo pred washingtonsko konferenco.

Upam si napovedovati vnaprej, da bo Briand riskiral, svoje politično življenje, da reši svojo deželo ekonomskega poloma ter bodoče vojne, ki bi prav gotovo sledila bankerotu Nemčije ter francoskemu zasledenju nadaljnega nemškega ozemlja. Zmernost, kompromis, sprava in mir so na delu, kljub silnim proti-napadom stvarni sovražnikov.

Washington je dal tepu, novemu duhu priliko ter nudil tudi vzgled. Kakor hitro bo spravljen v tek, se pomika neodoljivo naprej proti novemu uspehu. Naj bi se nastanil tudi v srečo cellega sveta v letošnjem Božiču!

Praznovanje Božiča v Franciji.

Poroča Naboth Hedin.

Praznovanje Božiča, tako kot ljudskega in kot cerkvenega praznika je ostalo v Franciji v zadnjem času bolj splošno kot pa je bilo poprej. Čeprav je sedaj država popolnoma ločena od cerkve, kot je v Združenih državah, je Božič vendar še vedno postavljen praznik v francoski republiki.

V svetu trgovine se je vprizorilo obširne priprave za praznovanje Božiča in to praznovanje je v najtesnejšem stiku s praznovanjem Novega leta, ki predstavlja čas za razveseljevanje.

V cerkvah se še vedno predstavlja veliko manj materialistično osebnost Božjega deteta kot simbol Božiča in to je navada, kateri bi lahko s pridom sledili tudi drugod.

Ko skušajo oživiti povest o Sveti noči, se ne omejujejo francoske cerkve na besedne slike v petju ali govoru, pač pa vprizarjajo v cerkvah samih prizore, ki so se završili takrat, v hlevu in drugod.

V nekaterih pariških cerkvah, posebno v Madeleine, je postala vprizoritev rojstva. Krista letni dogodek tako v svetu umetnosti kot v onem, vers. Uporaba skritih električnih žarnic je v veliki me-

pet obnovilo, je bil naval na cerkve tako velik, da je bilo treba zapreti vrata zgodaj zvečer ter postaviti prednje posebno politično stražo. V cerkvi Madeleine ni bilo mogoče dobiti niti stojišča po tretji uri popoldne.

WSS WSS WSS WSS WSS
WSS WSS WSS WSS WSS

Na sveti večer.

Zložil Anton Medved.

"Slava Bogu na višavah,
mir na zemlji ljudem!"
Blažena noč božična,
spet te uživam grem.

Dvajset je let minulo —
z doma sem hitel — kam?
Sreče iskat in kruha,
kaj bi me bilo srani!

Staro sem mater zapustil,
grobní očetov pomnik,
bledil po svetu in zabil
starišev ljubljenskih slik.

Zabil, a ne za vedno:
vračam nocoj se domov
mater pozdravit jokaje,
znanec in rodni krov.

Tiho, svečano na zemljo
sije zvezd milijon;
milo zapoje v cerkvi
selški polnočni zvon.

Kake spomine vzbuja!
Ure mladostne, na vas,
ko sem v čistem veselju
sveti obhajal čas.

Kočo že gledam pred sabo,
v sobi še luč lesketa.
Ali po tolikih letih
mati me pač spozna?"

Starka pri medli sveči
bere iz bukev nocoj.
"Tukaj imaš me, mati,
sin se povrnil je tvoj!"

"Sin? Imela ga nisem.
Toda, kaj se mi zdi?
Davno že v hladni zemlji
tvoja mati leži.

Urno hiti na grobe!
Blizu cerkvenih vrat
siva mati je tvoja
legla na veke spat.

Zabila ni te do smrti.
Zabil le ti si nje:
vse ti je odpustilo
matere blago sree."

Pesem iz cerkve poslušaj
tujec na grobu nemu:
"Slava Bogu na višavah,
mir na zemlji ljudem!"

ADVERTISEMENTS.

Severova zdravila vzdržujejo
zdravje v družinah.

Kašelj in prehlad.

V tem letnem času vlada kašelj in prehlad pri odraslih in pri otrocih. Če se zanemari, se razvije iz njega komplikacije, ki se lahko nevarna. Izegnite se zlim posledicam prehlada z vzetjem Severa's Cold and Grip Tablets (Severjevih Tabletov zoper prehlad in grip). Cena 50 centov. — Hitro odpočitek proti kašlju dobiti, če vzamete

Severa's

Cough Balsam

(Severjev Balsam zoper kašelj). Pomirjuje razdraženost, omejuje kašljanje, ustavi kašelj, povzroča lažje dihanje in pomaga pri povrniti normalne stanje. Verje steklenice 50 centov, manjše 25c. Pri lekarjih.

W. F. SEVERA, CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Kje je moj sin JOŽE SKUŠEK?

Star je 30 let in v Ameriki je že 12 let. Njegov zadnji naslov je bil Box 499, Struthers, Ohio, in na ta naslov sem mu že večkrat pisal, pa ne dobim nobene nega odgovora. Prosim ga, da se mi javi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, da mi ga pošlje, za kar mu bom hvaležen. — Janez Skušek, posestnik, vas Jerperjek, pošta Trzin pri Mokronogu, Slovenija, Jugoslavija. (22-23-12)

NAZNANILO in PRIPOROČILO.

Spodaj podpisani naznanjam vsem v Pittsburghu, Pa., in okolici bivajočim Slovincem in bratom Hrvatom, da sem odprl novo GOSTILNO na 5336 Butler St., Pittsburgh, Pa. Zavoljo tega se priporočam vsem Slovincem in bratom Hrvatom, da bi me pri vsaki priložnosti obiskali in jaz vam jamčim, da vas bom fino in najbolje postregel, kolikor bo v moji moči. Na razpolago imam tudi sobe za prenočiti, kakor tudi sobe za v najem, bodisi s hrano ali brez hrane. Fina in prava slovenska kuhinja, tako da lahko jamčim za vsako najboljšo postrežbo. Se priporoča

FRANK GORIŠEK,
5336 Butler St., Pittsburgh, Pa.
(6x v čet & pet 15-12)

Jadranska Banka in naši izseljenci.

IZZA konca vojne in obnove zvez med Jugoslavijo in Ameriko se je z vsakim dnem pojavljala potreba direktne zveze med našimi izseljenci ter poštenim, solidnim in obsežnim denarnim zavodom v Jugoslaviji.

Jadranska Banka je zadostila tej potrebi s tem, da je stopila v direktno zvezo s

Frank Sakser State Bank
v New Yorku.

Nadalje je uspešno organizirala poseben oddelek, ki je izključno v zvezi z našimi izseljenci ter ameriškim denarnimi zavodi po vseh Združenih državah.

Naloga tega oddelka je, da se našim izseljencem olajša zvezo z njihovimi rodbinami in prijatelji v Jugoslaviji ter družinam in prijateljem naših izseljencev doma s svojci po svetu.

Jadranska Banka je vedno pripravljena iti vam na roko ter bo izvršila vse stavljenosti ji pošle, spadajoče v njeno področje.

Jadranska Banka izvršuje vse bančne posle, pošilja denar na vse kraje sveta. Ko pošljate denar v domovino, recite vsled tega vašemu bankirju, naj vam napravi ček na podružnico Jadranske banke v mestu, ki je vašemu najbližje.

Jadranska banka ima svoje poslovnice v Beogradu, Celju, Cavatu, Dubrovniku, Ercegovem, Jelsi, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Sarajevu, Splitu, Šibeniku, Zagrebu, Trstu, Zadru, Opatiji, Wlen in v New Yorku: Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt Street, New York City.

Jadranska Banka sprejema vloge na hranilne knjižice in vsled tega bi bilo sedaj, ko so tako visoki tečajji za ameriški denar, priporočljivo, odpreti hranilne vloge.

Jadranska Banka sprejema hranilne vloge v dolarjih ter jih izplačuje na zahtevo v efektivnih dolarjih.

Dopisovanju posvečamo posebno pazljivost in vsled tega pišite za vse informacije naravnost na

JADRANSKA BANKA

Ameriški oddelek.

Ljubljana, : : Jugoslavija.

NAŠIM NAROČNIKOM.

Novo leto se bliža. V veljavi je zelo splošna naveda, da delajo nekateri pri tej priliki razne obljube, katere pa prej ali slej pozabijo.

Tudi Glas Naroda obljublja, toda le stvari, katere bo lahko do pičice izpolnil.

Kmalu bo mililo trideset let izza njegove ustanovitve. Od začetka pa do današnjega dne je stal na braniku poštenosti, zvišen nad vse stranke.

Hvalil je dobro in karal je slabo, ne oziraje se na osebo in na stranko. To bo delal tudi v bodoče.

List kot je Glas Naroda je absolutna potreba vsakega slovenskega naseljenca.

V njem najde vsak svojega najboljšega prijatelja in svetovaleca.

Ameriški cilji in ideali so mu poglavitna stvar, takoj zatem pa pride v poštev duševna zveza s staro domovino.

Nbroj Amerikancev je že vzgojil list Glas Naroda, toda vzgojil tako, da se še vedno zavedajo svoje matere domovine ter ji niso nič manj vdani kot so vdani tej veliki zemlji, kjer h preživlja in jim daje zaslužka.

Ta svoja načela bo list Glas Naroda tudi zaneprej neizprosno izpolnjeval. Z dobro premišljenim svetom in bodrilno besedo ob vsakem času bo vsakomur na razpolago.

V veliki meri bo skrbel za duševni užitek svojih čitateljev.

Njega vsebina bo nadvse izbrana. Uredništvo predobro pozna sentiment našega izseljenega naroda in vsled tega mu bo nudilo vse, kar ve, da mu bo povolji.

Z novim letom začnemo objavljati na zadnji strani izvanredno zanimiv roman "Požigalec", delo slavnega francoskega pisatelja, ki je vsled svoje napetosti in zanimivosti povzročilo svetovno senzacijo ter zavzema odlično mesto v svetovni literaturi.

Vsak dan bo v listu po ena zaključena povest oziroma črtica, dobršen del novic iz starega kraja, najzanimivejše ameriške novice, posebno one, ki se tičejo dela in delavstva.

Tudi Peter Zgaga nam je za prihodnje leto zasilgural svojo pomoč.

Naš list bo vsakemu odprt za vsako trezno debato in razpravo, in bo tudi zaneprej javna pozornica, kjer lahko vsakdo širi svoje nazore, jih utemeljuje ter s poštenim orožjem pobija nasprotnikova načela.

Čimveč naročnikov bo imel, tembolj bodo te obljube izpolnjene, temveč bomo mogli nuditi svojim čitateljem.

Čeravno so slabi časi v deželi, bo vsak zmožeg svoto za naročnino, ki nikakor ni previsoka z ozirom na vse ono, kar vam nudi list.

Kdor obnovi takoj celoletno naročnino, dobi v dar senzalionalen roman "Vdova Leruž", ki je te dni prenehaj izhajati v našem listu. Po vrhu pa še eno knjigo "Peter Zgaga".

Obe knjigi predstavljata lepo vrednost ter bosta trajnega pomena.

Na delo rojaki!

Pridi v šumo svetonočno.

Vizija. Spisal Silvin Sardenko.

Ali letos ne prideš? —

Kdo me vabi? —

Šuma! —

Šuma! —

Pridi! —

Gospodov vrt. Blagovest in radost

boš našel v njej in pesem hvale in

zahvale. Pridi! —

Pridem, seveda pridem, tudi letos

pridem.

Kadar si zaželim svete samote,

stopim v svetilo; kadar hočem

resne samote, grem v sobo in de-

lam; kadar pa zahrepenim po ve-

seli samoti, prihajam k tebi —

šuma!

In nocoj bi bil rad vesel; rad bi

bil s svojo radostjo sam.

Šuma! Sprejmi me torej v svoje

okrilje! Hvala ti! —

Sam sem in vendar nisem sam,

zakaj tisočmo življenje me ob-

daja.

Bori, bukke, gabri, glogi, jelke,

jeseni, dober vam večer, nocoj je

sveti večer! V težek hermelin

odeti, mislite, da vas ne spo-

znaj?

Stržki, sinice, strnadi, tiho sa-

najate o sladkih pečkih; preslad-

ke morajo biti res, včasih celo v

snu odprte oči in kljun.

Vedel sem, da prideš tudi ti,

ubežni veter! Ob vsako vejo se

zadenes, pač nisi nikoli trezen,

niti na sveti večer ne. Pa tvoje

vedenje me ne moti. Imamo tudi

med ljudmi taka bitja.

Čuj, daljno zvonjenje!

Gori v zvezdah je zazvenelo, ka-

kor zvonili ministrantov, kadar

se dvigne Najsvetejši v blago-

slov.

čena, šuma! Ali naj odidem, ali

naj ostanem? —

Ostani! Za strežnika mi boš.

Ostal sem.

Nekaj je zablestelo in zazvenelo

pred menoj v mehkem snegu.

Šuma, kaj je padlo v tvoje na-

ročje? —

Zvezda se je utrlila z visokega

neba. Glej, še trepeče v toplih di-

hah in silih nebeškega življe-

nja.

Ali ugasne? —

Večkrat katera utone in zaspi

v mojem naročju; v poletnih no-

čeh pa se prebude in kakor kres-

nice letajo po mojem domu. Ali

stoj! Nocojšnja zvezda gori z ne-

navadnim sijem.

Katera izmed mnogih si, pripo-

veduj!

Zvezda sem, ki sem svetila nad

slovensko domovino. Tista zvezda

sem, ki me je klical slovenski pe-

vec: "Pridi, jasna zvezda, prid!

Naj moj duh te zopet vidi!" Pri-

svetila sem na nebu. Videli so me,

pa me niso vzljubili, čeprav so me

prej klicali. Redkokdaj najdes pri-

enem in istem človeku, pa tudi pri

enem in istem rodu spomin in raz-

sočnost v visoki meri. Spominni

se se sicer svoje žalostne pretek-

losti, a v nerazodnosti niso ve-

deli, kaj bi morali storiti. In gra-

bežljive roke soogle po lepem

plašču slovenske domovine in so

ga raztrgale na troje.

In jaz, njih zaželjena zvezda,

sem utonila v bridkosti.

Se enkrat je zatrepetala v be-

lem naročju samotne šume in —

umolknila.

"Svečenice! Meni je tesno pri

srecu. Odhajam." In okrenil sem

korak.

Ne smaj! Pravkar se utirja

druga zvezda. Prestrežem jo. Mo-

je roke sežejo široko, je zašepeta-

la šuma.

Tudi druga zvezda je zatonila

v šumi z zamolklim zvokom.

Ti druga, povej svojo povest!

Zvezda sem, ki sem svetila nad

slovensko družino. Dolga stoletja

sem žarela nad njo. Bili so lepi

večeri ljubezni in edinosti, večeri

vere in molitve. A sedaj? Vsa

družina je pogreznjena v brezup

in plač, v prepri in sovraštvo.

Državo rešujejo, družino pa zane-

marjajo. Pozabili so, da sreča dr-

žave počiva v sreči srečne druž-

ine. Vztrepetala sem v tugi in

izginila sem z večernega neba.

Šuma, mogočna šuma — sem se

užaljen zganil in zaprosil — daj

mi dalekosežni glas svojih šumov

in viharjev, da zakličem v slo-

venski svet.

Družina, verna slovenska druž-

ina, ne pozabi svoje zvezde-zvorni-

ce in vodnice!

"Ali misliš, da bo slovenska hi-

ša vedela, o kateri zvezdi jim go-

vorim?" me je vprašala šuma.

Pomisli! sem, kaj odgovorim.

Ali napačno je zaječala tretja

zvezda v naročju šume.

"Utoči mojo pekočo bridkost!"

je prosila blagodejno šuma.

Bridkost, odkod? —

Plamenela sem na nebu nad

slovensko mladino. Ljubila sem

jo, to dražestno stvar, silno sem

jo ljubila; zakaj v svojih očeh je

nosila odsev moje svetlobe in le-

pote. Mene samo je čarala in ča-

rala me je tisti nedolžni odsev.

Ali sedaj je zbrisala z oč

zgodnja staričkava mladost; mo-

drost, ki ne zasluži tega imena,

zakaj prava mladost pomlaja,

njih modrovanja pa starajo njih

mladost. S tihimi pogledi sem jim

včasih svetila skozi okno in videla

sem, kako blaženo počivajo v svo-

jih domovih. Njih nro ni slišalo

nočnih ur, samo njih sree je v pol-

nu čulo utripe moje čuječnosti

nad njimi. Danes pa so njih raz-

veseljevanja pozne noči, preutru-

jeni plesi in prežgodnja spozna-

nja.

Zvezda mladine je umolknila in

se globoko skrila v sneženem je-

zeru prostrane šume.

Ali se več ne vrne na mladostno

modro nebo? —

Velika ljubezna — mi je odvle-

nila šuma — se težje dvigne, ka-

dar pada; zakaj teža bridkosti jo

sili k tlom toliko huje, kolikor

večja je bila strast, ki jo je kdaj

vnemala in držala nad prepadom.

O, šuma, svetonočna svečenica,

tvoj strežnik biti nocoj — je teška

služba!

Tedaj pa je spet nekaj zasijalo

in zadeklo po vsej šumi kakor

duh prijetnega kadila.

Prisla je sveta noč in obstala v

šumi z iskajočimi očmi.

Kaj iščeš, sveta noč? —

Svojih zvezd. Nad slovenskim

neboh treh ni več. Videla sem,

kam so zatonile, pri tebi morajo

biti, šuma.

Pri meni so! —

Vrni jih, nebo jih hoče nazaj.

Šuma jih je nemudoma vrnila.

Vse so bile še žive in tople; in

treba je bilo le močnega diha, da

bi spet zagorele s prejšnjim pla-

menom.

Sveta noč je dihnila vanje.

Zvezde so zaplamele in z go-

rečimi peroti so splavale proti

nebu.

Ali bo prav tako? —

Nočem — je dejala sveta noč —

da bi moje zvezde obupale nad

slovenskim svetom, dokler se oč-

etovsko nebo razprostira nad njim.

"Samo preko mojega trupla!"

Upokojeni svetnik Zamazal (po

imeni sodeč Čeh) je živel na Du-

naju v majhnem stanovanju na

Herbekovi cesti. Ker je bil ločen

od žene, zato si je kupal sam. Ži-

vel je tako bedno kot živ rsi upo-

kojenci v Avstriji. Neprestano se

je bal, da se mu odvzame stano-

vanje, ker kot samec ni imel več

pravice do stanovanja s kuhinjo.

To se mu je tudi pripetilo. Hišni

lastnik je omočil namreč svojo

uđer in ji odločil stanovanje, ki

ga je imel bedni starec. "Samo

preko mojega trupla morete v

stanovanje", je dejal starec, ko

je prejel sodno odpoved stanova-

nja. In svojo grožnjo je tudi iz-

vršil. Po vsem stanovanju je na-

tresel male lističe z napisom:

"Prokletstvo nad to hišo!" Ko je

prišel sodni sluga, da bi izgnal

stareca iz stanovanja, si je le-ta

pognal kroglo v glavo in obležal

na mestu mrtev.

Ruski Božič.

Ljudsko bajkovstvo pripisuje posebno čarovniško moč dvanajsterim nočem med Božičem in Sy-Tremi Kralji. V teh nočeh uganja razno čarovništvo vaska mladež

moškega in ženskega spola, posebno se ženske v tem odlikujejo ter uporabljajo razne igre in stare sege. Glavno vprašanje teh "nočnj" je seveda življenje, smrt, možitev, potovanje itd. Zelo je razširjena navada, da se prihodnost priskrška na cerkvenih vratih. Vaska dekleta se podajo pred cerkev in z ušesom poslušajo na ključavnici glavnih vrat. Ta-

ko čuje na primer ena — seveda je v domišljiji — zvonjenje zvo-

nov; zelo preplašena beži potem od vrat, ker zvonjenje pomeni brez dvoma smrt med prihodnjim letom. Druga zopet čuje veselo

vdeležbo pri pogrebu. Lepa hvala ženketanju kreguljkov; to po-

meni potovanje, in sicer v sosed-

ni vas k ženitnini. Tretja čuje

petje zbora; to pomeni ali poro-

čeno ali mrtvaško pesem. Nekatere

gledajo tudi skozi ključavnico in

razgreti domišljiji vidijo marsi-

kako podobo. To je sicer nevarno podjetje, a

